

FAKTAARK **om plasma til brug for livsvigtig medicin i Danmark**

Blodplasma udgør 55 % af det blod, vi har i kroppen. Plasma er en ravfarvet væske, som cellerne i blodet flyder rundt i. Hvis alle blodceller fjernes fra blodet, vil plasmaet være tilbage. Plasma indeholder en kompleks sammensætning af hormoner og proteiner, vitaminer, salte og næringsstoffer og kan ikke fremstilles kunstigt. Derfor er det danske sundhedsvæsen afhængig af, at bloddonorer donerer plasma til brug for livsvigtig medicin til behandling af patienter.

Hvad bliver plasma brugt til?

Det meste plasma anvendes til at fremstille medicin. Den største del af det indsamlede plasma anvendes til at udvinde immunglobulin. Immunglobulin består af antistoffer og er livsnødvendig for patienter med nedsat immunforsvar, som ikke kan bekæmpe infektioner selv. Danske patienter kan behandles med Immunglobulin gennem en blodåre (intravenøst) eller under huden (subkutan). Intravenøs behandling kræver hjælp fra sundhedsprofessionelle, den subkutane behandling klarer patienterne selv.

Patienter med autoimmune sygdomme er ligeledes afhængige af Immunglobulin for at undgå, at immunsystemet angriber kroppens væv. Desuden bliver patienter med svær leversygdom og kritiske blødninger behandlet med medicinen Albumin, der også er udvundet fra plasma.

Danmark er i dag selvforsynende med plasma til intravenøst immunglobulin, der udgør halvdelen af den samlede mængde immunglobulin. Forbruget til subkutan immunglobulin er baseret på plasma, som det danske sundhedsvæsen køber i udlandet.

Der er på verdensplan allerede mangel på plasma og dermed også mangel på immunglobulin. Det kan betyde, at patienterne ikke kan få den mængde immunglobulin, de har behov for.

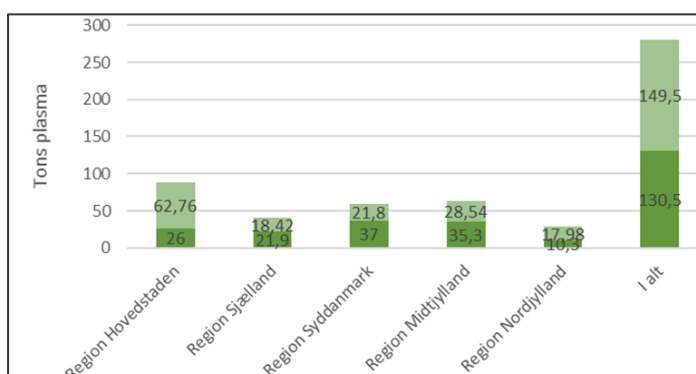
Faktaarket indeholder de nyeste tal og eksisterende viden om plasma i Danmark og skal bidrage til en ensartet kommunikation på området til brug for journalister, undervisere, sundhedsprofessionelle, myndigheder og andre formidlere på området.

Faktaarket er udarbejdet af organisationen Bloddonorernes Danmark i samarbejde med Transfusionscentre (OTCD) og Dansk Selskab for Klinisk Immunologi (DSKI).

Selvforsyning i Danmark

Det er besluttet, at Danmark skal være selvforsynende med plasma til fremstilling af immunglobulin, bl.a. fordi behovet for medicin fra plasma til behandling af patienter er stigende i Danmark.

I de kommende år vil de fem sundhedsregioner øge kapaciteten til at donere plasma med yderligere ca. 200.000 tapninger om året i hele landet. Det vil sige, at kapaciteten skal udbygges med ca. 67 % i forhold til de nuværende ca. 300.000 tapninger om året.

Grafen viser den nuværende kapacitet til at tappe plasma i hver af de fem regioner (med mørkegrøn) samt den planlagte udbygning af kapaciteten (med lysegrøn).

Hvem kan donere plasma?

For at donere plasma skal du være mellem 17 og 65 år og veje mindst 60 kg. Medicin, sygdomme og andre faktorer kan betyde, at du ikke kan give plasma.

Det er ikke alle blodbanker, der kan tappe plasma, da det kræver særligt udstyr. Se, hvor du kan donere plasma på bloddonor.dk/bliv-donor/plasmatapning/

Landets i alt 180.000 bloddonorer er hver dag med til at sikre den nødvendige blodforsyning og gør en stor forskel for andre mennesker. Bloddonorerne donerer frivilligt, ubetalt og anonymt i blodbanken, så de kan hjælpe andre mennesker, der har brug for det.

Hvordan donerer man plasma?

Når en donor giver plasma, foregår det ved en proces, der hedder *plasmaferese* og på mange måder minder om en almindelig fuldblodstapning. Ved plasmaferese centrifugeres plasmadelen fra blodcellerne i blodet, som derefter føres tilbage til donoren. Processen foregår automatisk i et lukket system og tager ca. 45 minutter. Donoren er hele tiden under opsyn af blodbankens personale og får løbende tilbudt drikkevarer og snacks for at hjælpe med at gendanne det donerede plasma.

Donorer kan blive plasmatappet ca. hver 11. dag, da proteiner i plasma bliver fuldt gendannet inden for en uge. En plasmadonor kan give plasma op til ca. 30 gange om året, men bestemmer selv, hvor ofte han eller hun vil donere.

Til sammenligning tager en fuldblodstapning ca. 20 minutter og kan gennemføres op til 4 gange om året.

Opdateret 8. juni 2022